

Ab. 127.
29.

DISPUTATIO
TERTIA
DE IURISDI-
CTIONE ET
IMPERIO.

Desumpta
Ex Iure civili & Saxon.

Quam

DEO BENE IUVANTE DVCENTE
ac docente

PRAESIDE

ORTOLPHO FOMANNO
I. V. D. & P. P. P.

IOANNES STICKHER
Pechlarius Austriacus.

*In publico Pandectarum Collegio ad diem
V. Kal. Augusti pro ingenij mo-
dulo defensorus est.*

I E N Æ

Typis Tobia Steinmanni,
Anno 1710 IC.

9
7
ILLVSTRI AC GE-
NEROSO DOMINO,

Dn. IOANNI IACOBO Löbel
Libero Baroni in Greinburg &c. Sacrae Cæs. Maiest.
Consiliario intimo, & illustris Provinciae superioris
Austriae supra Onasum Capitaneo dignissimo,
Domino ac Patrono suo clementi.

NEC NON

Amplissimo strenuo atq; nobilissimo viro,

Dn. CHRISTOPHORO A Sindegg
in Lifana, Mollenburg & Weisenberg &c. serenissimi
utriusque Bavariae Principis, Palatini Rheni,
Episcopi Ratisbonensis &c. Consiliario,
& Pechlariae veteris patriae Præ-
fecto fidelissimo.

*Dn. ac patrono suo instar parentis loco
amando atq; colendo*

ET

Nobilissimo ac strenuo viro Dn.

ANDREAE PENZINGERO ILLV-
strissimi Archiducis Austriae Matthiae &c.
aulæ addicto &c.

*Domino cognato suo unice dilecto, atq; ut pluri-
mum suscipiendo*

Theses has, de Iurisdictione & imperio;

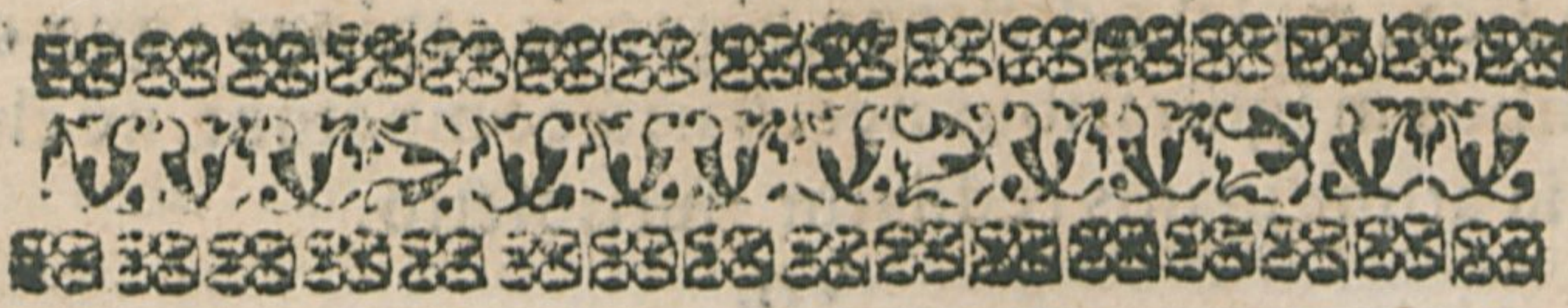
IN

Debitæ observantiæ symbolum, & grati
animi testimonium

Submisit representat atque consecrat

Joannes Stickher
Austrius.

I.

Jurisdictionis natura ut abstrusa & obscura, ita varia ab interpp. afferuntur definitiones. Dicimus cum quibusdam recentioribus, eam esse notionem, iure magistratus, lege, vel extra ordinem competentem.

lib. 3. c. 1. 38 f. 19

Hark Disp. 1. Anst. h. 25

lib. 3. c. 1. 13 f. 5

II.

lib. 3. c. 1. 13 f. 2. 3. 4

Et rectè alia civilis, alia criminalis dicitur. Illa causarum est civilium, hæc criminalium.

Hark. d. 25. 25

An supradicta u. in m. d. p. 27 y. conrati. lib. 3. c. 1. 13 f. 6 & 10

III.

Imperium est potestas iubendi, cui parere necesse est.

lib. 1. c. 1. 58 f. 4.

Hark. d. 19. 25.

IV.

Estq; mixtum vel merum. Mixtum est potestas que præter ius quid decernitur, aut saltem ius, quod dictum est, ad exitum perducitur. Sic cum iubet prætor cavere, cum bonorum possessionem dat, cum in integrum restituit, vel in possessionem bonorum mittit, inest quædam jurisdictionis species: sed reverà imperio magis constituentur.

d. 1. 58. f. 5
lib. 3. c. 1. 13 f. 10

1. 4. ff. de iur. iud.
1. 25. ff. de munic.
d. 1. 58. fol. 5. u. sup.
lib. 2. c. 1. 97 ff.
21. ff. de sup. potest.
mandari alicui

Janus d. h. c. 1. 1 f. 134

Ac cum sint municipalibus, nec aedilibus: sed magistratibus, urbanis & provincialibus permessa fuisse legimus.

lib. 1. c. 1. 58 f. 4
d. 1. 27 f. 79

lib. 3. c. 1. 1 f. 123

VI.

d. lib. 3. c. 1. 1. fol. 140

Ad effectum perducitur jurisdictio coercitione modica,

lib. 3. c. 1. 4 f. 8
in fin

9
7
lib. 1. c. 1. 58 f. 11
lib. 1. c. 1. 58 f. 11

modica, multa dictione, pignoris capione; quæ omnibus magistratibus necessario competunt, ne clusoria atque inanis reddatur iurisdictio.

lib. 1. c. 1. 58 f. 9. VII.

lib. 3. c. 1. 4 f. 7
lib. 3. c. 1. 13 f. 8
lib. 3. c. 1. 27

Etsi verò quoad hanc partem, simplex non est iurisdictio, distincta tamen saltem ratione utique esse videtur, adeò, ut per se quandoq; explicari possit, nimirum cum is, cui ius dicitur dicto obediens est.

IX.

Disp. m. 6 m. 4. 5

Tutoris datio neque imperij est, neque iurisdictiois, ait I Crus. Legis igitur? Vulgò inde colligunt eam imperij mixti esse, quod non admittimus.

lib. 1. c. 12 d. 11
lib. 2. c. 1. 5 f. 5
lib. 2. c. 1. 17 f. 14 d. 11
lib. 5. p. 1. 1 f. 2

Judices dare magistratibus Urbanis more maiorum ex tacito populi consensu licuit. (An autem ipsi iudicare potuerunt? Affirmantibus assentior) Provincialib. sine beneficio legis speciali iudicis datio concessa non fuit. lib. 3. c. 1. 13 f. 13 IX.

lib. 1. c. 1. 58 f. 4

Merum imperium est potestas animadvertendi in facinorosos; in qua animadversione & poenarum irrogatione solum consistit, non etiam in alijs. Atq; ut poenarum gradus tres sunt, ita hoc imperium similiter distingui potest. Primus tribuitur ultimo supplicio & morti naturalis; secundus morti civili quo ban-

lib. 3. c. 1. 13 f. 15
lib. 1. c. 1. 58 f. 3
lib. 1. c. 1. 11 n. 19
lib. 1. c. 1. 19
lib. 1. c. 1. 58

num imperiale hodie pertinet. Tertius existimatione concernit: quo referuntur; relegatio, fustigatio, privatio dignitatis, infamiae cum damno irrogatio, dum-

Aliam concit

lib. 2. c. 1. 13 f. 15
lib. 3. c. 1. 13 f. 15
lib. 3. c. 1. 13 f. 15

modò ut ferè fit, ob crimè capitale hæ poenæ infligantur. Huic gradui corporis quoq; mutatio rectius accensetur. Merum appellatur ideo, quia à iurisdictio-

lib. 3. c. 1. 13 f. 15
lib. 3. c. 1. 12 f. 15
lib. 3. c. 1. 12 f. 15

ne separatum est. Non enim qui iurisditionem quantumvis criminalè habet, hoc etiam habet imperium, sed nominatim lege datur; quia summa hæc potestas est, nec passim nec facilè alijs eam populus commisit.

De

XI.

De carcere, itemq; de tormentis peculiariter hic
queritur. Aestimandum, id ex causa, ob quam in car-
cerem quis detruditur, vel tormenta adhibentur. Ea
si criminalis est, imperij erunt: quanquam distinctio
illa, ad carcerem quod attinet, iure Canon. magis,
quam civili locum habere videatur.

lib 3 c. 13 f 59 & si ubi distinctio

lib. 2. c. f. 12 f. 10.

lib. 3. c. 1. 2 f. 15

XII.

Ita qui criminalem iurisdictionem habebant, de
crimine cognoscebant, & re cognita absolvebant, aut
pronunciabant videri fecisse: sed poenam irrogare,
iubereq; animadverti in facinorosos, id imperij est
meri.

At lib 3. c. 1. 13
fil. 12 & seq.

XIII.

Hæc ita ad theoriam iuris accommodatè dicuntur.
A quibus diligenter secernenda sunt interpp. tradita,
& quæ moribus nostris recepta. Nam alijs atque alijs
principijs præsuppositis, variæ decisiones nascantur,
oportet. Atq; ut plurimum de interpretum sententia
criminalis iurisdictionis ab imperio mero non distin-
guitur.

Ann sentio 2
t. 13 f. 12 & seq.

XIV.

Sic iure Sax. & totius fere Germaniæ consuetudine
iurisdictionis Ober vnd Halsgerichte quo
pertinent gradus meri & mixti imperij. Vel simplicis
iurisdictionis Nider vnd Erbgericht: quo spectat co-
gnitio causarum pecuniariarum, & leviorum crimi-
num Coler. par. 2. c. 1. n. 109. & seqq. de process. exc.
ubi & illud addit, quod aliquo saltem stringente gla-
dium nec vulnerante, is iudici inferiori committatur.
Vnde concessa iurisdictione simpliciter, vel omni-
moda iurisdictione ex supra dictis iurisdictionis civilis
& criminalis tantum translata dicitur: vulgò & con-
suetudine, vi quidem verbi, etiam merum imperium;
non etiam regalia, quæ cum iurisdictione nihil com-
mune habent.

lib. 3. c. 13 f 30

lib. 3. c. 1. 13 f
18

lib. 3. c. 1. 13 fil. 32

lib. 3. c. 1. 13 f. 12
& seq.

A 3

Ex

XV.

Ex qua divisione descendit illud quod sicut ca-
stro alicui cum iurisdictione à principe concessio im-
perium merum cohærens una concessum: ita etiam
iurisdictione omnimoda à principe data, merum
quoque imperium datum esse censetur, etiamsi re-
galia exclusa esse præsumantur, utpote quæ cum iur-
isdictione nihil commune habent.

XVI.

Porro iurisdictionem & imperium quis habet
I. Concessione Principis, in quem populus omnem
suam potestatem transtulit. Et iurisdictione civilis mix-
tumq; imperium eo ipso, quod magistratus consti-
tuitur secundum temperamentum tamen th. 5. crimi-
nalis verò & imperium merum nominatim & specia-
tim confertur. Qui verò quam iurisdictionem ha-
buerint, & quod imperium in quoq; Reip. Rom. statu
ex historia iuris Rom. petendum relinquimus.

XVII.

Hic eleganter quæritur, Vtrum iurisdictione cumu-
lativè an privativè præsumatur concessa. In quo cum
Còlero sentimus par. 2. c. 1. n. 134. Deinde translato
imperio cognitio tantum, an verò executio etiam
translata intelligatur. Posterius affir. quæ Azonis sen-
tentia communi calculo recepta.

XIX.

II. Et si præscriptione eadem acquiri iure non reperi-
atur cautum: tamen ex communi traditione unà cum
territorio 10. vel 20. citra territorium 30. vel 40. an-
nis. iure verò Sax. 31. annis cum tribus diebus & sex
septimanis præscriptio fit: sed contra Imperatorem
inferior se nisi tempore immemoriali non defendit.

Quinimò

S
P

127

hl 4 ct 13 f-89

Ar 1614 f 109

3
Quinimò nec lapsu temporis, cuius initij memoria non extat, quis se imperio Imperatoris eximit.

XIX.

III. Consuetudine criminalis iurisdictio, & imperium acquiritur, quamvis ius scriptum id tantum de iurisdictione civili asserat.

XX.

Qui hoc modo iurisditionem habent, eam suo iure habent, quæ & ordinaria appellatur. Sed cum non semper ius dicere possint, quod vel absentes sunt, vel alijs negotijs districti, ideo alijs civilem iurisditionem mandant. Vnde mandata quædam iurisdictio h. e. quæ ex alterius mandato acquiritur. Et quia aliena est & commendata, alijs porro mandari nequit.

XXI.

Iurisditione mandata, an mixtum imperium quoque transferatur, controvertitur. Negant communius, sed affirmativa legibus magis amica.

XXII.

Finitur hæc iurisdictio morte mandantis, modo res sit integra, id est; antequam is, cui mandata est à litigatorib. sit aditus.

XXIII.

Longa verò differentia est inter iudicem datum, & eum, qui mandatam habet iurisditionem.

XXIV.

Criminalis iurisdictio & merum imperium mandato non acquiruntur. Vnicum absentie calum excipit ICTus, cui Dd. calum infirmitatis addunt.

XXV.

Extenditur a. illa regula in tantum, ut nec de iure Can. vel à Principis delegato imperium merum mandari possit. De consuetudine illa regula terè non servatur.

Fit

Ruccan 24
infl à Principi
p. 24
m. 24
à subditis ut
1623 f. 21

Summ f. 100

lib. 3. c. 1. f. 135

d. fil. 135

lib. 3. c. 1. 26 f. 11

vid. Tuck. lib. 9. c. 98

lib. 2. c. 1. 56 fol. 2. lib

1. f. 15. fol. 12

lib. 3. c. 1. 15 f. 13

schm. f. 184 in nu

lib. 3. c. 1. f. 135

lib. 3. c. 1. f. 142

lib. 3. c. 1. f. 117

XXVI.

Fit etiam nonnunquam, ut competat quidem iurisdictio Magistratui: sed non in eos, inter quos controversia est, hi verò in eum consentiant, saltem tacitè, dum reus omitta declinatoria fori litem contestatur. Hic si causa talis est, ut iudex cognoscere possit, inter consentientes iurisdictio est: quæ vocatur prorogata. Schwarzenhaller lib. 1. cap. 6. n. 35. cum seqq. de procel. judic.

lib. 3. c. 1. 13 f. 79
x 5049

XXVII.

Poenitentia tamen locus est, si iudex nondum aditus. Sed quando aditionem factam interpretabimur? Non per quemcunq; aditum iudicij, sed per litis demum contestationem, ut communi voto placuit,

lib. 3. c. 1. 13 f. 78
8 83

XXVIII.

Cæterum qui iurisdictioni præest, non sibi, non uxori, non liberis vel domesticis, sed alijs ius dicere debet. At iudicem dare pater filio, potest in causis privatis. Loquimur autem de contentiosa iurisdictio-
ne. Nam in voluntaria, ubi damnum tertij non vertitur, quo minus illis ius dicatur, nihil impedit.

f. 10 ff. de iurisdic.
lib. 3. c. 1. f. 984
l. 77 ff. de iurisdic.
De iudicem dato
ut lib. 2 de iurisdic.
l. 2. f. 8.

XXIX.

Neque pari in parem vel superiorem iurisdictio est, nisi sponte illi se subijciant, sed hoc in contentiosa obtinet: siquidem voluntaria ne in volentem quidem exercetur, quia supervacaneum foret.

XXX.

Præterea causis etiam & locq tanquam certis limitibus circumscripta est magistratus cuiusque iurisdictio extra quos frustra ius dicitur. De quo plenius & planius infra de iudicij disseretur.

h
A

F I N I S.

Kc 3192

8°

(X2217985)

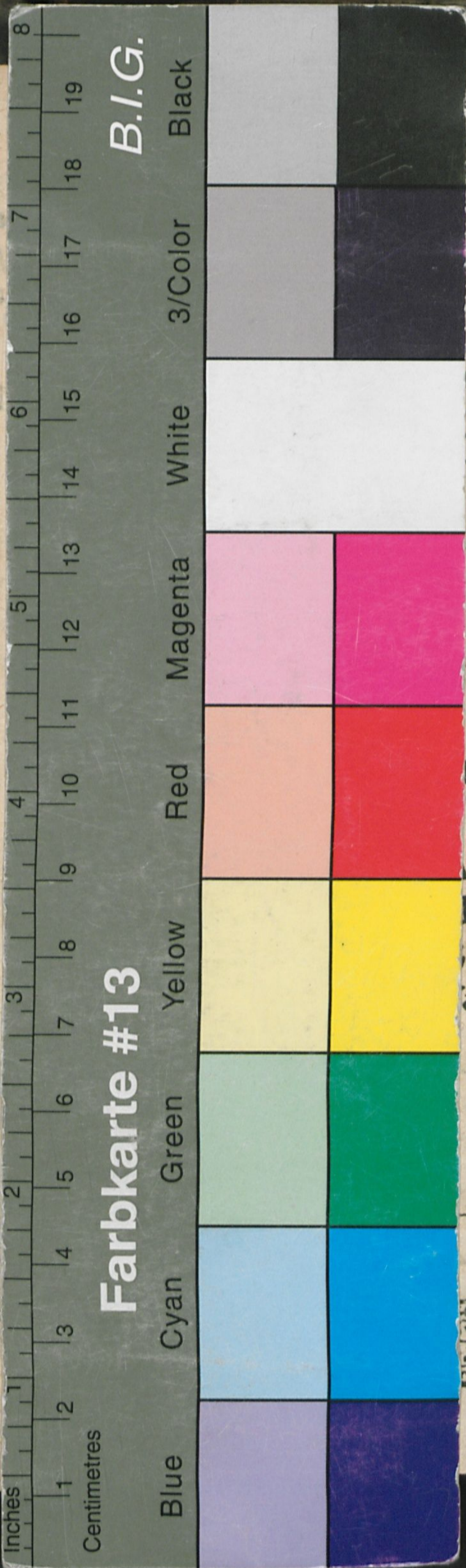
VO 12

MC

DISPUTATIO
TERTIA
DE CIVILIS
IURISDICTIONE ET
IMPERIO.

Desumpta
Ex Iure civili & Saxon.

Quam
MOBENE IUVANTE DVCENTE
ac docente

PRAESIDE
OLPHO FOMANNO
I. V. D. & P. P. P.
ANNES STICKHER
Pechlarius Austriacus.

Publico Pandectarum Collegio ad diem
Kal. Augusti pro ingenij mo-
dulo defensorus est.

I E N Æ

Typis Tobia Steinmanni,
Anno 1710 IC.

